

VALDĪBAS VĒSTNESIS

Maksa par „Valdības Vēstnesi“:	
ar piesūtīšanu:	bez piesūtīšanas:
par Ls	(saņemot ekspedīcijā)
par Ls	par Ls
1 gadu 22,—	1 gadu 18,—
1/2 gadu 12,—	1/2 gadu 10,—
3 mēn. 6,—	3 mēn. 5,—
1 „ 2,—	1 „ 1,70
Piesūtīt pa pastu un pie atkalpārdevējiem 13	Par atsevišķu numuru 10

Latvijas valdības
Iznāk katru dienu, izņemot

Redakcija:
Rīgā, pili 2. ist. Tālrunis 20032
Runas stundas no 11—12

oficiāls laikraksts
svētdienas un svētku dienas

Kantoris un ekspedīcija:
Rīgā, pili 1. ist. Tālrunis 20031
Atvērts no pulksten 9—3

Siudinājumu maksa:	
a) tiesu siudinājumi līdz 30 viensējīgām rindiņām	Ls 4,—
par katru tālāku rindiņu	„—,15
b) citu iestāžu siudinājumi par katru viensējīgu rindiņu	„—,20
c) no privātiem par katru viensl. rindiņu (par obligāt. sludin.)	„—,25
d) par dokumentu pazaudēšanu no katras personas	„—,80

276. № Piektdien, 1936. g. 4. decembrī Deviņpadsmitais gads

Paziņojums, ka papildinājums pie kliringa vienošanās starp Latviju un Lietuvi apstiprināts Ministru kabineta sēdē.
Noteikumi par linu un kaņepāju šķiedru savākšanas kārtību.
Noteikumi par linu stiebrņu apstrādāšanas uzņēmumiem.
Tieslietu ministra rīkojums par Latvijas nac. komit. nodibināšanu starptaut. salīdzin. tiesību akadem. kongresa materiālu sagatavošanai un pētišanai.
Rīkojums par Latvijas pareizticīgās baznīcas teoloģijas institūta atvēršanu.
Dzelzceļu virsvaldes rīkojums.
Instrukcija par vaislas trušu audzētavu ierīkošanu.
Senāta Kriminālā kasācijas departamenta 1936. g. spriedumi. (Pielikumā.)

Paziņojums.

Rīgā š. g. 30. novembrī parakstītais Papildinājums pie Kauņā 1935. g. 10. aprīlī noslēgtās kliringa vienošanās starp Latviju un Lietuvu apstiprināts Ministru Kabineta š. g. 3. decembra sēdē un ir stāties spēkā viņa 5. pantā noteiktā laikā.
Minētā Papildinājuma teksts un tā tulkojums latviešu valodā pievienoti šim paziņojumam.
Rīgā, 1936. g. 3. decembrī.
Ārlietu ministrs V. Munters.

A V E N A N T

a l' accord de clearing entre la Lettonie et la Lithuanie conclu le 10 avril 1935 à Kaunas.

Le Gouvernement de la République de Lettonie représenté par
Son Excellence Monsieur Vilhelms Munters, Ministre des Affaires Étrangères
et le Gouvernement de la République de Lithuanie représenté par
Son Excellence Monsieur Vytautas Vileišis, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Lithuanie à Riga
sont convenus d'apporter les modifications suivantes à l'Accord de Clearing entre les deux Pays conclu le 10 avril 1935 à Kaunas.

Article premier.

Les comptes A et B existants seront soldés à la date du 29 septembre 1936 et le solde de chacun sera exprimé en litas au cours de 100 lats = 192,95 litas.

Article 2.

A l'article 3 de l'Accord de Clearing l'expression „en les exprimant en lats“ sera remplacée par l'expression „en les exprimant en litas“.

Article 3.

L'article 4 sera exprimé comme suit: „en encaissant les sommes prévues dans l'article 3 du présent accord, les conversions nécessaires de lats en litas et respectivement de litas en lats, ainsi que les conversions des devises étrangères en lats ou en litas se feront suivant le dernier cours moyen connu coté à la Bourse locale“.

Article 4.

L'article 7 de l'Accord de Clearing sera exprimé comme suit: „les paiements par le Bureau de Compensation et par la Lietuvos Bankas se font en lats ou respectivement en litas. Ces paiements peuvent se faire par le Bureau de Compensation ou par la Lietuvos Bankas seulement après que le Bureau de Compensation ou la Lietuvos Bankas effectuant un paiement ait été informé par l'autre du versement fait.“

Ils auront lieu dans l'ordre chronologique des versements et dans les limites des disponibilités des comptes de clearing“.

Article 5.

Le présent Avenant entrera en vigueur le jour suivant sa signature.

Au moment de l'entrée en vigueur du présent Avenant seront repris les versements et les paiements au Bureau de Compensation à Riga et à la Lietuvos Bankas à Kaunas.

Fait à Riga, le 30 novembre 1936.

V. Munters.

V. Vileišis.

Tulkojums.

P A P I L D I N A J U M S
pie Kauņā 1935. gada 10. aprīlī noslēgtās kliringa vienošanās starp Latviju un Lietuvu.

Latvijas Republikas Valdība, kuŗu pārstāv
Viņa Ekselence Vilhelms Muntera kungs, Ārlietu ministrs, un
Lietuvas Republikas Valdība, kuŗu pārstāv
Viņa Ekselence Vytautas Vileišis kungs, Lietuvas ārkārtējais sūtņis un pilnvarotais ministris Rīgā,
vienojušās izdarīt sekojošos grozījumus pie abu valstu starpā Kauņā 1935. g. 10. aprīlī noslēgtās kliringa vienošanās:

1. pants.
Pastāvošie A un B rēķini noslēdzami uz 1936. gada 29. septembrī, un katrs šo rēķinu atlikums izteicams litos pēc kursa 100 lats = 192,95 litri.
2. pants.
Kliringa vienošanās 3. pantā vārdi „izteicot tās lats“ atvietojami ar vārdiem „izteicot tās litos“.
3. pants.
4. pants izteicams šādi: Iekāšējot šās vienošanās 3. pantā paredzētās summas, vajadzīgā latu pārvēršana litos respektīvi litu pārvēršana lats, kā arī ārzemju valūtas pārvēršana lats vai litos izdarāma pēc pēdējā vidējā kursa, kas būs zināms vietējā biržā.
4. pants.
Kliringa vienošanās 7. pants izteicams šādi: Maksājumi Norēķināšanās birojā un Lietuvas Bankā izdarāmi lats respektīvi litos. Šos maksājumus Norēķināšanās birojs vai Lietuvas Banka var izdarīt tikai pēc tam, kad Norēķināšanās birojs vai Lietuvas Banka, kas izdara maksājumu, saņēmuši no otras iestādes paziņojumu par izdarīto iemaksu.
Tie izdarāmi iemaksu kronoloģiskā kārtībā un kliringa rēķinu brīvo līdzekļu robežās.
5. pants.
Šis papildinājums stājas spēkā nākamā dienā pēc tā parakstīšanas.
Šā papildinājuma spēkā stāšanās brīdī uzsākamās iemaksas un izmaksas Norēķināšanās birojā, Rīgā, un Lietuvas Bankā, Kauņā.
Izgatavots Rīgā, 1936. gada 30. novembrī.
V. Munters. V. Vileišis.

Valdības rīkojumi un pavēles.

Apstiprinu.
1936. g. 30. novembrī.
Finanču ministrs L. Ēķis.

Noteikumi par linu un kaņepāju šķiedru savākšanas kārtību.
(Izdoti, pamatojoties uz 1936. g. 28. maija likuma par linu un kaņepāju monopolu. Lik. kr. 1936. g. 82).
Iepirktavu koncesijas.

1. Linu un kaņepāju šķiedras uzpērk no ražotājiem Latvijā Linu un kaņepāju monopola uzņēmums tieši vai arī ar tā koncesionāto iepirktavu starpniecību. Iepirktavas jāierīko galvenos linu un kaņepāju ražošanas un tirdzniecības centros, pēc iespējas dzelzceļa staciju tuvumā.
2. Linu un kaņepāju šķiedru iepirktavu koncesijas piešķir organizācijām, privātām sabiedrībām un personām. Pēdējām jābūt linu un kaņepāju tirdzniecības aroda speciālistiem.
3. Koncesijas izmantošanai iepirktavu koncesionāram jāizņem vajadzīgās kategorijas tirdzniecības zīme un jānoslēdz ar Linu un kaņepāju monopola uzņēmumu līgums. Koncesionāram jāpiedalās iepirktavas dar-

bībā. Koncesionāram nav tiesības nekādā veidā nodot iepirktavu tālāk trešām personām.

4. Iepirktavu tehnisko personālu apstiprina Linu un kaņepāju monopola uzņēmums, un tam tiesība priekšā stādītos kandidātus noraidīt, nenorādot iemeslus. Ja neviens no priekšā stādītiem kandidātiem uzņēmumam nav pieņemams, tad tas var dot savu kandidātu. Iepirktavu darbiniekiem jābūt sava aroda speciālistiem. Koncesionāri atbild par iepirktavu darbībā pieļautām kļūdām, nepareizībām un Linu un kaņepāju monopola uzņēmumam un ražotājiem nodarītiem zaudējumiem.
5. Linu un kaņepāju šķiedru uzpirkšana no ražotājiem.
Linu un kaņepāju šķiedras jāuzpērk iepirktavās no ražotājiem par „Valdības Vēstnesi“ izsludinātām iepirkuma cenām, izsniedzot par to Linu un kaņepāju monopola uzņēmuma šķiedru pieņemšanas zīmes. Rīkojumi un saraksti par cenām jāizliek linu un kaņepāju šķiedru pieņemšanas un naudas izmaksas redzamākās un visiem pieejamās vietās.
Piezīme. Vērtuves, striķu darbnīcas, valsts un pašvaldību iestādes, sabiedrības un privātpersonas linu un kaņepāju šķiedras, izņemot būvpakulas, var pirkēt vienīgi no Linu un kaņepāju monopola uzņēmuma.

5. decembrī Armijas virsnieku klubā

Preses balle - sezonas izcilākais izrīkojums!

Viesu ierašanās no plkst. 21—22. — Balles atklāšana plkst. 22 — preses fanfāru maršs. Latvju dziesmas. Polonēze. — Programmā laipni piedalās 16. Jelgavas pulka aizsardžu ansamblis A. Pavlovska kdzes vadībā; Nacionālās operas baleta solisti ar īpatiem aranžējumiem; uzvedumus vada baletmeistars E. Leščevskis; konferansjē — P. Brīvkalne. Dejas spēlēs 4 dižākie orķestri: spēlmaņu sacensība! — Vienreizējais izdevums — „Preses balles jaunrais vārds“ — Bagāta mantu izloze — vairāki simti skaistu un vērtīgu vinnestu! — Puķes, preses baloni, suvenīri! — Divi boles galdī. — Preses krodziņš. — Dekorātors — māksl. A. Krūka. — Balles pieslēgums radiofonam no plkst. 23.30—24.00. Biļetes līdz izrikojuma dienai Rīgas dienas laikrakstu kantoros, tāpat Valtera un Rapas, J. Rozes un Stud. padomes grāmatnīcās; 5. dec. — Virsnieku klubā no plkst. 12 pie kases.

Atlikums — Siguldas pils pūrbūvei un izdaiļošanai. **Latvijas preses biedrība.**

Rīgas pils. sabiedriskās palīdzības komitejas

1936. g. 29. novembrī sarīkotās

mantu loterijas vainnestu saraksts.

Table containing lottery results for various prize amounts (e.g., 10000, 3000, 1000, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 0.50) and prize categories (e.g., 1. gada rente, 2. gada rente, 3. gada rente, etc.). Each category lists winning numbers and their corresponding prize values.

pantiem, izmaksā no budžeta atvēlētām summām tā iestāde, kurās dienestā atrodas komandējamas personas, paziņojot par izmaksāto summu tai tiesu iestādei, un kurās nācis aicinājums (1008. p.), vai kurā komandēts fiskālas pārvaldes pilnvarnieks (1140. p.). Šī tiesu iestāde komandējumam izmaksātās summas pieskaita tiesu izdevumiem (997. p. 2. pk.), un pēc sprieduma spēkā stāšanās tiesa uzdod tiesu izpildītājam piedzīt tiesu izdevumus, saskaņā ar Kriminālproc. lik. 985. p., vispārējā civilprocesa nolikumā paredzētā kārtībā, ievērojot Kriminālproc. lik. 1014. un sek. p. nosacījumus. Krimināltiesu spriedumu izpildīšanas kārtība noteikta Kriminālproc. lik. 227.—237. un 974.—986. p.

No aprādītā redzams, ka Kriminālproc. likumi runā tikai par to, ka izdevumi krimināllietās sedzami no valsts rīcībā esošām summām, pie kam attiecībā uz braucamo un dienas naudu tieši norāda, ka to izmaksā no sava budžeta līdzekļiem tā iestāde, kurās dienestā sastāv komandējamā persona. Likumā nav norādījuma uz to, ka gala rezultātā, apsūdzēto attaisnošanas vai notiesāto maksātspējas gadījumos, šis komandējuma naudas būtu atmaksājamas attiecīgām iestādēm no tās tiesu iestādes budžeta summām, kurā taisījusi spriedumu lietā, vai no Tieslietu ministrijas budžeta summām. Kriminālprocesa likumi runa vienīgi par valsts līdzekļiem, bet ne par šo līdzekļu atsevišķiem rīkotajiem — resoriem un neparedz nekādu norēķināšanās kārtību resoru starpā par izmaksātām komandējuma naudām, par resoru rīcībā pēc budžeta esošiem līdzekļiem, kuŗi visi vienādi ir valsts līdzekļi, neatkarīgi no atsevišķu kreditu rīkotājām iestādēm.

Līdz ar sacīto atkrīt, kā nepamatots, Mežu departamenta sūdzībā izteiktais ieskaits, it kā fiskālas pārvaldes pilnvarniekam izmaksātā komandējuma nauda gala rezultātā būtu sedzama no Tieslietu ministrijas budžeta gadījumos, kad apsūdzētais attaisnots, vai kad notiesātais izrādījies par nespējīgu samaksāt viņam uzliktos tiesas izdevumus un tie galīgi gēmti uz valsts rēķina.

Kriminālproc. lik. 143., 144. un 1012. p. neko negroza kriminālprocesa likumu no-

sacījumos par tiesu izdevumu piedzišanas kārtību, bet runā tikai par gadījumiem, kad šie izdevumi uzlikti nevis apsūdzētam, bet sūdzētājam, un Kriminālproc. lik. 996. un 997. p. ir pilnīgi saskaņoti ar 143., 144. un 1012. p., jo runā vispār par tiem, kam ar spriedumu uzlikti maksāt tiesu izdevumus.

Neatrodot iemeslu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, Senāts, pamatojoties uz Tiesu iek. lik. 172. p., nolēma: Zemkopības ministrijas Mežu departamenta sūdzību atstāt bez ievēribas.

18. 1936. g. 3. martā. Martas Līdurts sūdzība uzraudzības kārtībā par Tiesu palātas 1935. g. 21. novembra lēmumu, ar kuru atstāta bez ievēribas viņas blakus sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 17. oktobra lēmumu, iautājumā par galvojuma summas piedzišanu valstij par labu Jāņa Salīņa apsūdzībā pēc Sodū lik. 545. p. (L. № 20.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Izmeklēšanas tiesnesis saucis Jāni Salīņu pie atbildības divas apsūdzību lietas pēc Sodū lik. 545. p., pie kam kā drošības līdzekli noteicis šajās lietās viņam Ls 500,— un Ls 300,— lielu galvojumu, kādu galvojumu par Salīņu uzņēmusies Marta Līdurts. Uz tiesas sēdi 1935. g. 17. oktobrī Cēsis, kurā Salīņa klātbūtnē bijusi nepieciešama, Salīņš neieradies, pavēste par tiesas sēdi viņam nav izsniegta un lietā uzrādītā dzīves vietā viņš nav atrasts, kadēļ tiesa nolēmusi meklēt viņu caur policiju un publikāciju „Valdības Vēstnesi”, atliekot lietas iztīsašanu. Arī galvniecei Līdurts, kurās pienākumā ietilpis gādāt par to, lai Salīņš neizvairās no tiesas, paziņojums par tiesas sēdi nav izsniegts, jo arī viņa uzdotā dzīves vietā nav atrasta. Tādos apstākļos apgabaltiesa, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 473. p. nosacījumiem, nolēmusi piedzīt no Līdurts galvojuma summu par Salīņu Ls 800,—. Līdurts blakus sūdzību par apgabaltiesas lēmumu Tiesu palāta atstājusi bez ievēribas. Norādījumi Līdurts pārsūdzībā, ka tiesa novirzījusies no likuma (Kriminālproc. lik. 472., un 473. pantiem) nepaziņojot Līdurts, kā galvnie-

ceļ, par tiesas sēdi, tādā kārtā nedodot viņai iespēju spert soļus Salīņa nogādāšanai tiesā, un ka tiesai nebijis pamata galvojuma summas piedzišanai no viņas, nav pareizi. Tiesas lietvedībā ir ziņas, ka apgabaltiesa pirms tiesas sēdes savlaicīgi nosūtījusi galvniecībai Līdurts par tiesas sēdi pēc viņas uzdotās adreses paziņojumu, kur arī norādīts uz viņas kā galvniecības pienākumu, bet paziņojums viņai nav izsniegts aiz tā iemesla, ka Līdurts uzdotā dzīves vietā nav atrasta: tā pārgājusi uz citu, tiesai nezināmu dzīves vietu un pat nav pieteikusi savu adreses maiņu adresu birojā. Kā redzams no Kriminālproc. lik. 472. p. satura, likums, izņemot paziņojuma nosūtīšanu galvniecīkam par tiesas sēdes dienu, uz kuŗu jāierodas apsūdzētam, neparedz citus līdzekļus galvniecīka informēšanai par lietas iztiesāšanu, nedz arī līdzekļus galvniecīka meklēšanai gadījumā, ja viņš savu tiesai uzdoto dzīves vietu atstājis un savu uzturēšanās vietu tiesai nav paziņojis. Pie tāda lietas formālā stāvokļa nekrit svarā, vai galvnieks ir jeb nav reģistrēts policijā sakarā ar savu dzīves vietas maiņu. Likums neparedz, ka izmeklēšanas tiesnesim vai tiesai, pieņemot galvojumu, būtu arī uzlikts pienākums paskaidrot un atgādināt galvniecīkam, ka viņam jāuzdod tiesai sava dzīves vieta pēc kuŗas viņam nosūtāmi un izsniedzāmi tiesas paziņojumi, vai ka, mainot dzīves vietu, viņa pienākums ir par to ziņot tiesai. Tiesa šajā gadījumā ir izpildījusi Kriminālproc. lik. 472. p. prasību un viņai tādēļ arī bija likumīgs iemesls lemt par galvojuma summas piedzišanu no Līdurts par Salīņu, kuŗš izvairījies no tiesas. Tiesas rīcība saskan ar Kriminālproc. lik. 460.—475. p. noteikumiem. Nav vērojams, ka tiesa būtu pielaidusi tādu novirzīšanos no likumā noteiktās kārtības, kas dotu pamatu Senātam pielietot uzraudzības līdzekļus.

Pamatojoties uz Tiesu iek. lik. 172. p., Senāts nolēma: Martas Līdurts sūdzību atstāt bez sekām.

19. 1936. g. 7. martā. Pēc Sodū lik. 523. p. 2. pk. apsūdzētās Katrīnes Ķīrsis, pēc 1903. g. Sodū lik. 530. p. un 532. p. 1. d. 3. pk. apsūdzētā Jāņa Ķīrša un pēc Sodū

lik. 523. p. 2. pk., 1903. g. Sodū lik. 530. p. un 532. p. 1. d. 3. pk. apsūdzētā Jāņa Zemīša kasācijas sūdzība par Jelgavas apgabaltiesas 1935. g. 30. aprīļa spriedumu. (L. № 5.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Apstiprinot mirtiesneša spriedumu, Jelgavas apgabaltiesa atzinusi Jāni Ķīrsi un Jāni Zemīti par vainīgiem pēc 1903. gada Sodū lik. 530. p. un 532. p. 1. d. 3. punkta par to, ka viņi tīši personiski aizskāruši vārdiem Zālītes pagasta valdes priekšsēdētāju Kārli Barisu un šīs pagasttiesas locekli Augustu Dūmiņu, kad pēdējie, izpildot savus dienesta pienākumus, aprīņa valdes uzdevumā, nosprauduši dabā projektējamo IV šķiras zemes ceļu pa Zīļu, Baronu, Ķīrsu un Birzuļu māju zemi Zālītes pagasta robežās, bet Katrīni Ķīrsis un Jāni Zemīti arī pēc Sodū lik. 523. panta 2. punkta par to, ka viņi, nolikā pretoties tāda ceļa ierīkošanai, tīši izrāvuši un iznīcinājuši šā ceļa virziena norādīšanai minēto dienestpersonu iespraustus mietīgus. Taisnojoties celtajā apsūdzībā, tiesājāmie paskaidrojuši, ka viņu māju robežas IV šķiras braucāmais ceļš agrāk neesot pastāvējis, tas arī neesot atzīmēts viņu saimniecību plānos; ka jaunprojektējamam ceļam vēl nebijusi atsavināta zeme likumā par zemes ceļiem noteiktā kārtībā un ka pagasta pašvaldības dienestpersonām nebijusi tiesība nospraust šā ceļa virzienu bez viņu piekrišanas, kādēļ, pretojoties spriedumā norādītā veidā šo personu rīcībai, tiesājāmie neesot izdarījuši sodāmu nodarījumu. Šie aizrādījumi nepelna ievēribas. Ne tikai agrākais — 1925. gada 10. februāra likums par zemes ceļiem (Lkr. 1925. g. 26) ar 1929. g. 24. maija pārgrozījumu (Lkr. 1929. g. 116) šā likuma 2. pantā, bet arī tagad spēkā esošais likums par zemes ceļiem (Lkr. 1935. g. 113) 4. pantā ietver noteikumu, ka IV šķiras zemes ceļus atvērt, noteikt, slēgt vai grozīt to virzienu piekrit pagastu valdēm, un pēdējo lēmumi, ja tie nav apstrīdēti šajā likumā noteiktā kārtībā un stājušies spēkā, ir saistoši un ir izpildāmi. Šis likums izdots sabiedrības (publisku) interešu labā. Tiesība noteikt un atvērt jaunu braucamo ceļu nav reā-

lizējama bez iepriekšēja šāda ceļa virziena izmeklēšanas (nospraūšanas) dabā; tādi izmeklējumu darbi var būt arī saistīti ar zināmu privātu personu zemes lietošanas tiesību ierobežošanu. Likuma par zemes ceļiem 65. pants šajā sakarībā tieši noteic, ka zemes īpašnieki nevar liegt izdarīt uz savas zemes ceļa jaunbūves izmeklējumu darbus, kas notiek no attiecīgām uz to pilnvarotām dienestpersonām, un Sodu lik. 523. p. 2. pk., sayukārt, paredz sodu tam, kas bojājis, pārvietojis vai iznīcinājis zīmes, kas uzstādītas, izdarot ar likumu atļautus izraudzījumus satiksmes ceļu ierīkošanai. Pie tāda stāvokļa nav vērojama novirzīšanās no likuma tiesas atzinumos, ka tiesājamiem Katrīnei Ķīrsis un Jānim Zemītim ir jāpiemēro Sodu lik. 523. panta 2. punktā sankcija tādēļ, ka viņi patvaļīgi iznīcinājuši ceļa virziena zīmes, kādas bija nosprauduši pagasta valdes locekļi, rīkojoties viņiem ar likumu piešķirto tiesību robežās. Tiesas izmeklēšanas materiālos nav norādījumu, ka tiesājамie būtu apstrīdējuši pagasta valdes lēmumu par minētā ceļa ierīkošanu caur viņu saimniecību robežām, likumā par zemes ceļiem noteiktā kārtībā. Likuma par zemes ceļiem 42. pants (1925. g. izd.), kam atbilst tagad spēkā esošā zemes ceļu lik. 50. pants, gan nosaka, ka ceļu jaunbūvei vajadzīgā zemes platība ir aizņemama ne citādi, kā uz servitūta pamata, kas nodibināms ar Ministru kabineta lēmumu katrā atsevišķā gadījumā un ievadams zemes grāmatās, bet šis noteikums nav attiecināms uz gadījumiem, kad varas funkcionāri izdara vienīgi ceļa izmeklējuma darbus, projektējot tā virzienu, un kad paša ceļa ierīkošanas darbi vēl nav bijuši uzsākti. Kas attiecas uz tiesājamo Jāņa Ķirša un Jāņa Zemīša sodīšanu pēc 1903. gada Sodu lik. 530. un 532. panta 1. daļas 3. punkta piezīmēm par minēto dienestpersonu aizskārums vārdiem, tad kasācijas sūdzībā nav norādījumu uz konkrētām tiesas pieļautām nepareizībām šajā apsūdzības daļā.

Noraidot tiesājamo apellācijas atsauksmē izvīrīto lūgumu par liecinieku Vabuļa un Kārklīņa pārpratīšanu, kuŗi par apellācijas atsauksmē norādītiem apstākļiem jau nodevuši liecības tiesas pirmā instancē, kā arī atzīstot aprādītos apstākļos par neva-

jadzīgu izdarīt apskati uz vietas, apgabaltiesa rīkojusies Kriminālproc. lik. 189. p. robežās.

Pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. panta, Senāts nolēma: Katrīnes Ķīrsis, Jāņa Ķirša un Jāņa Zemīša kasācijas sūdzību atraidīt.

20. 1936. g. 7. martā. Pēc Sodu lik. 546. p. 1. d. apsūdzētās Minnas Vitoliņš kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1936. g. 21. novembra spriedumu. (L. № 191.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Pievienojoties miertiesneša sprieduma motīviem un vienīgi mīkstinot apsūdzētai piespriesto sodu, Rīgas apgabaltiesa apstiprinājusi miertiesneša spriedumu, ar kuŗu Minna Vitoliņš sodīta pēc Sodu lik. 546. p. 1. d. par to, ka viņa piesavināšanās nolūkā paņēmusi svešu, pie mirušās Kristīnes Žigurs palikušu kustamu mantu: dažādus audumus un drēbes Ls 200 kopvērtībā.

Kriminālvajāšanu pret apsūdzēto Minnu Vitoliņš ierosināja un apsūdzību tiesā uzturēja mirušās Kristīnes Žigurs dēls un vienīgais mantinieks Arvids Žigurs, ziņojot policijai par notikušo zādzību. Apsūdzību pēc Sodu lik. 546. p. 1. d. cēlusi arī policija. Arvids Žigurs arī jau pieņēmis mirušās mātes Kristīnes mantojumu, viņas palikušās mantas un tādēļ, saskaņā ar Viet. civ. lik. 2639. p., uz viņu pārgājušas visas mirušās Kristīnes Žigurs — mantojuma atstājējas tiesības un pienākumi. Tādēļ, pretēji notiesātās Vitoliņš kasācijas sūdzībā izeiktam ieskatam, miertiesnesis rīkojies pareizi, uzskatot Arvidu Žiguru par cietušo lietā, pielaižot viņu uzturēt apsūdzību, nepratinot to, sakarā ar noraidījumu no zvēresta, bez nozvērināšanas un atdotot tam apsūdzētai atņemtās nozagtās Kristīnes Žigurs mantas. Šāda miertiesneša rīcība pilnīgi atbilst Viet. civ. lik. 2639. p. un Kriminālproc. lik. 119. un 148. p.

Nepareizs ir gan Rīgas apgabaltiesas 2. kriminālnodaļas 1935. gada 15. oktobra lēmums, ar kuŗu Arvids Žigurs nav atzīts par cietušo, bet par tādu atzīta mirušās Kristīnes Žigurs mantojuma masa. Ar

mantojuma pieņemšanas momentu beidz pastāvēt mantojuma masa, kā juridiska persona, un viņas vietā stājas mantinieks, uz kuru pāriet visas mantojuma atstājēja tiesības un pienākumi. Tomēr konkrētā lietā apgabaltiesas pieļautā nepareizība nedod pamatu atcelt spriedumu, jo no šādas nepareizības nav cietušas apsūdzētās intereses. Bez tam, Sodu lik. 546. p. 1. d. paredzētais noziegums vajājamis publiski apsūdzības kārtībā, neatkarīgi no cietušo personu gribas, un apsūdzību pret Minnu Vitoliņš uzturējusi kā policija, tā arī cietušaivs Arvids Žigurs likumā paredzētā kārtībā.

Nav pareizs notiesātās Vitoliņš kasācijas sūdzības norādījums, ka viņas apsūdzības lieta būtu izbeidzama, kamēr mantojuma masas aizgādānis nebūs spēris soļus mantojuma apsardzībai un nebūs konstatējis, kādas īsti mantas zudušas, jo, kā jau augstāk aprādīts, mantojumu jau pieņēmis vienīgais mantinieks, un mantojuma masa kā juridiska persona vairs nepastāv, bet mantas zūdība konstatēta neatkarīgi no mantojuma inventāra sastādīšanas un mantojuma apsargāšanas soļiem, kas atkarīgas no paša mantinieka ieskata.

Neatrodot iemeslu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai, Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. p., nolēma: Minnas Vitoliņš kasācijas sūdzību atraidīt.

21. 1936. g. 7. martā. Pēc Sodu lik. 49. p. un 184. p. 2. un 1. d. 1. un 2. pk. apsūdzēto Kārļa Silabrieža un Jāņa Buksera kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1935. g. 13. decembra spriedumu. (L. № 195.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Spriedumā Tiesu palāta konstatējusi, ka Jānis Bukseris un Kārlis Silabriedis, apzināti kopīgi rikodamies, nolūkā griezt aizdomas uz Karlīni Karlovs smaga nozieguma izdarīšanā, taisījuši pakaļ vēstuli, no kuŗas satura izriet, it kā Karlīne Karlovs jau agrāk būtu ņēmusi aktīvu dalību Latvijas komunistu partijas nelegālā darbībā, glabādama un izplatādama komunistisku literatūru, pēc kam šo vēstuli kopā ar 9 Latvijas komunistu partijas uzsaukumiem, spridzināmām vielām, spridzināmām

kapselēm un šauteņu patronām iesaiņojumā nodevuši Karlīnei Karlovs uzglabāšanai tās dzīvoklī it kā priekš citas personas un ziņojuši Politiskās pārvaldes Rīgas rajona priekšniekam Aprānam, ka Karlīne Karlovs ir Latvijas komunistu nelegālās organizācijas darbiniece, un ka pie tās glabājas komunistiska literatūra, uz kāda ziņojuma pamata Politiskā pārvalde izdarīja kratīšanu Karlovs dzīvoklī, atrada saini ar minētiem rakstiskiem un lietiskiem pierādījumiem un šie viltus pierādījumi kļuva par izziņas priekšmetu.

Tādā kārtā Tiesu palāta tiesājamo Buksera un Silabrieža rīcībā, pretēji notiesāto kasācijas sūdzībā izteiktiem apgalvojumiem, nodibinājusi visas Sodu lik. 184. p. 1. d. 1. un 2. pk. un 2. d. pazīmes: rakstiska lietiska pierādījuma — vēstules pakaltaisīšanu un rakstisku un lietisku viltus pierādījumu — vēstules, komunistu partijas uzsaukumu, spridzināmo vielu, spridzināmo kapselu un patronu — sniegšanu Politiskai pārvaldei, kuŗa pilnvarota uzsākt izziņu un kriminālvaļāšanu (Policijas iekārtas lik. 1933. g. № 111. — 1. un 27. p.), un tišu rīcību, un nolūku — griezt aizdomas uz Karlīni Karlovs smaga nozieguma izdarīšanā (Sodu lik. 71. p.)

Kā pareizi norāda Tiesu palāta savā spriedumā, Sodu lik. 184. p. 1. d. 2. punkts neparedz kādu vienu, zināmu lietisko pierādījumu sniegšanas veidu, un tādēļ no šā panta sastāva viedokļa ir vienaldzīgi, vai vainīgais šos rakstiskos un lietiskos pierādījumus nodevis attiecīgai varai tieši pats ar savām rokām, vai caur citu personu, vai novietojis tos zināmā vietā, ziņojot par tiem attiecīgai varai rakstiski vai mutiski, vai radot kādu citu situāciju, kuŗā šie viltus pierādījumi nonāk attiecīgas varas rīcībā, ja vien tikai vainīgais rīkojies tiši un nolūkā griezt aizdomas uz noteiktu personu noziedzīga nodarījuma pastrādāšanā. Līdz ar sacīto atkrit, kā nedibināti, visi kasācijas sūdzības norādījumi, it kā tiesājamo rīcībā, kā tā nodibināta Tiesu palātas spriedumā, nebūtu saskatāmas Sodu lik. 184. p. 1. d. 1. un 2. pk. un 2. d. pazīmes, un it kā nebūtu skaidrs, kādēļ Politiskā pārvalde pati izdarījusi kratīšanu Karlovs dzīvoklī un nav par iegūtam ziņām paziņojusi izmeklēšanas tiesnesim. Politiskā pārvalde

rikojusies savas kompetences robežās, Kriminālproc. lik. 293. p. kārtībā. Arī jautājumu par soda mēru Tiesu palāta apsvērusi un izšķirusi Kriminālproc. lik. 779. panta kārtībā, paaugstinot, saskaņā ar prokurora protestu. — Bukserant un Silabriedim pirmā instancē piespriedo sodu. Ar to pašu Tiesu palāta devusi atbildi kā uz prokurora, tā uz tiesājamo lūgumiem attiecībā uz soda mēru.

Neatrodot iemeslu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai, Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 932. p., nolēma: Kārļa Silabrieža un Jāņa Buksera kasācijas sūdzību atraidīt.

22. 1936. g. 7. martā. Pēc Akcīzes nolik. 695. p. 2. d. apsūdzētās Lidijas Polencs (Pinkis) kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 4. novembra spriedumu. (L. № 197.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Pret apsūdzēto Lidiju Polencs pēc Akcīzes nolik. 695. p. pazīmēm celto apsūdzību tiesa atzinusi par pierādītu ar liecinieka Ozoliņa liecību, kuŗš apliecinājis, ka, izdarot kratišanu tiesājamās veikalā, kādā plakus telpā, kuŗai ar veikalu bijis tiešs faktiskš sakars, atrasta kanna ar pašizgatavotu alu, kas piederējusi tiesājamajai Polencs, no kāda apstākļa tiesa tad arī secinājusi, ka alu minētā telpā glabājusi Polencs. Norādījums Polencs kasācijas sūdzībā, ka minēto alu izgatavojusi viņas kalpotāja Burkevičs, kuŗa par tā izgatavošanu jau sodīta pēc Akcīzes nolik. 690. p. 2. d. pazīmēm (otrā lietā), un ka pie tāda stāvokļa viņu — Polencs nevarētu sodīt par tā paša alus glabāšanu, ir nepareizs. Akcīzes nolik. 690. un 695. p. ir paredzēti atsevišķi pārkāpumi ar dažādu apsūdzības priekšmetu, kas nesedzas viens ar otru: Akcīzes nolik. 690. p. noteic sodus par pašu vajadzībām paredzētā mājalus izgatavošanas noteikumu neievērošanu, kurpretim Akcīzes nolik. 695. p. noteic sodus par tāda pašizgatavota alus glabāšanu veikalos vai ar tiem sakarā stāvošās telpās. Tādēļ tas apstākļis, ka tiesa sodījusi otru apsūdzēto — Burkevičs par mājalus izgatavošanu pilsētā, bez attiecīgas at-

ļaujas (Akcīzes nolik. 690. p. 2. d.), nevarēja būt par šķērslī Polencs sodīšanai par minētā alus iegādāšanu un glabāšanu ar viņas pārtikas veikalu sakarībā esošās telpās. Pārsūdzētais spriedums attiecībā uz Polencs ir tomēr atceltams tiesājamās nodarījuma nepareizas kvalifikācijas dēļ. Pēc Akcīzes nolik. 695. p. 2. daļas pazīmēm sods vainīgajam uzliekams, ja pašizgatavoti reibīgi dzērieni glabāti reibinošu dzērienu tirgotavās resp. ar tām sakarā stāvošās telpās. Tādu dzērienu glabāšana citās tirgotavas sodāma pēc tā paša panta 1. daļas pazīmēm (Senāta K. k. d. 1934. g. spriedums № 74). Kvalificējot tiesājamās Polencs nodarījumu pēc minētā likuma panta 2. daļas, tas ir, uzliekot tiesājamajai Polencs pēc šīs daļas bez naudas soda arī cietuma sodu, apgabaltiesa nav norādījusi uz pazīmēm, kas attaisnotu minētās sankcijas piemērošanu viņas nodarījumam.

Pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. un 210. p., Senāts nolēma: Rīgas apgabaltiesas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

23. 1936. g. 7. martā. Pēc Sodū lik. 541. panta 1. d. apsūdzētā Ābrāma Šteina kasācijas sūdzība par Daugavpils apgabaltiesas 1935. g. 19. septembra spriedumu. (L. № 201.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Atceļot miertiesneša attaisnojošo spriedumu, Daugavpils apgabaltiesa sodījusi Ābrāmu Šteinu pēc Sodū lik. 541. p. 1. d. par to, ka viņš piesavinājis, paturot savā labā, viņam no Līdijas Puriņš komisijā nodotās krāsas resp. par tām iepemto naudu Ls 195,— apmērā. Savu nosodošo spriedumu apgabaltiesa pamatojusi uz tā apsvēruma, ka Šteins, pārdodot cietušās Puriņš krāsas, darbojies gan kā aģents, saņemot par savu aģentūras darbību Ls 0,01 no katra pārdotā saiņiņa, gan kā komisjonars, pārdodot krāsas pēc sava ieskata un nesaņemot par to no cietušās Puriņš nekādu atlīdzību. Apsūdzētais Šteins taisnojies, norādot, ka viņam par savu darbību, pārdodot Puriņš ražotās krāsas, saskaņā ar līgumu, bijusi jāsaņem zināma atlīdzība.

nešķirojot viņa darbību aģentūrā un komisi-
sijā, un ka, atskaitot šo atlīdzību saskaņā
ar līgumu, cietušanai Puriņš no viņa nekas
nepienākoties.

Apgabaltiesas slēdziens, ka apsūdzētam
nekāda atlīdzība par viņa komisijas dar-
bību nepienākoties, bet tāda esot paredzēta
līgumā vienīgi par aģentūru, — runā tieši
pretī 1933. gada 3. maija Ābrāma un Fei-
gas Šteinu parakstam un tā paša gada
4. maija cietušās Puriņš paraksta saturam,
kurā tieši norādīts, ka Šteinam jāsaņem
komisijas atlīdzība kā par viņa paša pār-
doto precī, tā arī no tieši cietušās fabriķa
izdarītiem viņa vervēto pircēju pasūtīju-
miem. Arī 1932. gada 14. decembra rakstā
cietusē Puriņš sola Šteinam 3% no apgro-
zījuma, pie kam runā tieši par k o m i s i j u,
ne par aģentūru. Par precī, kas pārdota
uz kredīta, pati cietusē runā savā
31. jūlija vēstulē. Visi šie materiāli runā
pretī arī tiesas motīviem attiecībā uz kre-
dīta darījumiem. Tāpat atzinums par ap-
sūdzētā Šteina subjektīvo vainīgumu lo-
ģiski neizriet no tā apstākļa, ka apsūdzē-
tais Šteins noliedzis, ka cietušanai no viņa
kas pieņāktos. Šteins atrod, ka atlīdzība
viņam pienākas par visiem darījumiem,
pārdodot cietušās preces, un sakarā ar
tādu līgumu tulkojumu, iesniedzot izrakstu
no savām tirdzniecības grāmatām un citus
dokumentus, arī paskaidro, ka viņš neesot
neko parādā cietušanai. No tā apstākļa vien,
ka apsūdzētais citādi novērtē starp viņu
un cietušo pastāvošo attiecību saturu, vēl
neizriet slēdziens par viņa nolūku piesa-
vināties svešu mantu. Arī miertiesnesis
nav atradis apsūdzētā rīcība vainīguma
pazīmes un, novērtējot līguma saturu, no-
stāties uz apsūdzētā viedokļa atlīdzības
jautājuma. Nepareizs ir apgabaltiesas
motīvs, ka neesot izšķirošas nozīmes tam,
vai apsūdzētais vareja pārdot preces uz
kredīta, vai viņš tās pārdevis uz kredīta
un vai par šādām uz kredīta pārdotām
prečēm viņš patiesi vēl nav saņēmis mak-
su no pircējiem, kā to apgalvo apsūdzē-
tais. Šā pēdējā apstākļa nodibināšana lo-
ģiski izslēgtu preču un par tām ieņemtās
naudas piesavināšanos no apsūdzētā puses.

Tālāk, nepareizi ir apgabaltiesas sprie-
duma motīvi attiecībā uz izrakstiem no
tirdzniecības grāmatām. Kā redzams no

sprieduma, kā cietusē Puriņš, tā apsūdzē-
tais Šteins abi nodarbojas ar tirdzniecību,
ved tirdzniecības grāmatas un ar šo grā-
matu palīdzību grib pierādīt savu darījumu
norisi, saturu un pareizību. Tirdzniecības
likuma 681. pants nosaka, ka tirdzniecības
grāmatas, ja tās vestas kārtīgi un saskaņā
ar šā likuma nosacījumiem, var noderēt
par pierādījumu tiesā uz civil- un tirdzniecības
procesā paredzētiem nosacījumiem.
Tikai uzrādīt tiesā šīs grāmatas atkarājas
no paša saimnieka, izņemot likumā sevišķi
paredzētus gadījumus. Tirdzniecības pro-
cesa 233. un 234. un sekojošos pantos tieši
norādīts, kāda pierādījumu nozīme ir tirdz-
niecības grāmatām starp tirgotājiem. At-
iecīgus norādījumus par šo grāmatu no-
zīmi dod arī Civilprocesa nolik. 555. līdz
558. pantī. Visi šie likumi tomēr runā tikai
par pašām tirdzniecības grāmatām, bet ne-
vis par izrakstiem no viņu atsevišķām la-
pām. Tirdzniecības likuma 681. p., Tirdz-
niec. proc. lik. 233. p. un Civilproc. nolik.
556. p. tieši uzsvē, ka šīs grāmatas var
noderēt par pierādījumu tikai tad, kad tas
kārtīgi un pareizi vestas, bet pretējā ga-
dījumā tām nav nozīmes, piem., kad tajās
izrādītos no jauna ieliktas lapas, vai vietām
būtu atrasti pārlabojuumi, izkasījumi etc.
(Civilproc. nolik. 556. p.). Izraksts no
vienas atsevišķas grāmatas lappuses, kaut
arī notāra apliecināts, nedod iespējas ne
tiesai, ne partiem spriest, vai grāmatas
vestas pareizi un vai tās var noderēt par
pierādījumu lietā. Iztiesājot lietu, tiesas
uzdevums ir noskaidrot lietas apstākļus,
kādēļ arī Kriminālproc. lik. 123. pants no-
rāda, ka arī pati tiesa uz savu iniciatīvi
var spert zināmus soļus nesaskaņā novēr-
šanai un lietas apstākļu noskaidrošanai,
jo vairāk publiskas apsūdzības lietās. Ja
tiesa atrada, ka tirdzniecības grāmatām
varētu būt nozīme konkrētā lietas nos-
kaidrošanā, un atzina, ka notāra neap-
liecināts izraksts no apsūdzētā tirdzniecības
grāmatām nevar noderēt par pierādī-
jumu lietā, tad, saskaņā ar Kriminālproc.
lik. 123. pantu, tiesas pienākums bija pa-
skaidrot lietas dalībniekiem viņu tirdzniecības
grāmatu nozīmi lietā un dot tiem iespēju,
ja tie vēlas, uzrādīt pašas grāmatas
oriģinālā. Pārkāpjot Kriminālproc. lik.
123. p., apgabaltiesa to nav darījusi. Aug-

stāk minēto nepareizību dēļ spriedums atcelams.

Pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. un 210. p., Senāts nolēma: Daugavpils apgabaltiesas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

24. 1936. g. 7. martā. Pēc Sodul lik. 49. p. un 553. p. 2. d. apsūdzētā Mateusa Bojāra kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1935. g. 29. novembra spriedumu. (L. № 205.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Kā apsūdzības rakstā, tā Tiesu palātas 1935. g. 29. novembra sēdes jautājumu lapā pilnīgi vienādi aprakstīts apsūdzētam Mateusam Bojāram inkriminētais noziedzīgais nodarījums, ka viņš 1934. gada pavasārī Rīgā, Tērbatas ielā № 38, piepalīdzot Ulmanim, Leibsonam un Fogelam piepildīt 6 pudeles ar mazvērtīgu pulveri, uzlīpinot uz tām viņa pagatavotās etiķetes ar uzrakstu „Cocain hydrochloricum Merck”, aplejot šo pudeļu korkus ar melnu laku un iespiežot lakā ar viņa pagatavotu zīmogu uzrakstu: „E. Merck Darmstadt”, tieši piegādājis līdzekļus Ulmanim, Leibsonam un Fogelam, ar nolūku gūt sev mantisku labumu, pamudinot Arnoldu Berliņeru, ar faktu viltīgu sagrozīšanu, par kaiti tā mantiskām interesēm, nopirkt no Leibsona šo mazvērtīgo pulveri par kokainu un par to Leibsonam samaksāt apmēram Ls 9000, ko Ulmanis, Leibsons un Fogelis 1934. gadā laika no 3. līdz 5. jūlijam arī izdarījuši, pie kam Berliņeram, izmaksājot Leibsonam minēto naudu, zaudējuma prāvuma dēļ cēlies svarīgs kaitējums. Apstiprinošo atbildi uz vainības jautājumu Tiesu palāta plaši un loģiski pareizi motivējusi savā spriedumā, konstatējot ne tikai to, ka tiesājamais Bojārs izdarījis augstāk aprakstīto darbību, bet arī vēl to, ka viņš zinājis, ka minētie iesaiņojuma pagatavoti konkrēti vajadzībā un tiks izlietoti, lai apkrāptu tās personas, kas nāks sakarā ar Ulmani, Leibsonu un Fogeli, un ka pēc lietas apstākļiem Bojārs arī zinājis, ka apkrāpts tiks tieši Berliņers. Kā pareizi atzinusi Tiesu palāta, Sodul lik. 49. p. 1. d. 2. punkta pie-

mērošanai pietiek konstatēt, ka līdzdalībnieks piegādājis līdzekļus zināma noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, atstājot noziedzīgā nodarījuma objekta izvēli noziedzīgā nodarījuma tiešam izpildītājam, ja vien tāds noziegums izdarīts. Konkrētā lietā Tiesu palāta konstatējusi, ka tiesājamais Bojārs piegādājis līdzekļus Ulmanim, Leibsonam un Fogelam, lai tie izdarītu krāpšanas noziegumu pie personas pēc viņu izvēles, un ka šāds noziegums arī tiešam izdarīts ar Bojāra šim nolūkam izgatavotiem līdzekļiem, resp. konstatējusi tiesājamā Bojāra konkrētā rīcībā Sodul lik. 49. p. 1. d. 2. punkta un 553. p. 2. d. sastāvu. Palāta nodibinājusi arī to, ka Bojāram bijis zināms arī tas, ka apkrāpts tiks tieši Berliņers, tomēr, kā jau augstāk aprādīts, šim momentam vairs nav sevišķas nozīmes lietā, jo arī bez tā tiesājamā Bojāra rīcībā konstatēts Sodul lik. 49. p. 1. d. 2. punktā un 553. p. 2. d. paredzētā nozieguma sastāvs. Kriminālproc. lik. 981. p. nosacījuma piemērojami, nododot spriedumu izpildīšanai, kādēļ nav uzskatāms par iemeslu atcelt spriedumu tas apstākļi, ka Tiesu palāta savā spriedumā nav norādījusi uz to laiku, kas saskaņā ar Kriminālproc. lik. 981. p. ex officio ieskaitāms piespriestā ieslodzījuma izciešanas laikā.

Neatrodot iemeslu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai, Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 932. p., nolēma: Mateusa Bojāra kasācijas sūdzību atraidīt.

25. 1936. g. 7. martā. Pēc Akcīzes nolik. 700. p. 1. d. apsūdzētās Mildas Tauriņš kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 5. decembra spriedumu. (L. № 207.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Kā redzams no pārsūdzētā sprieduma un tiesu instanču lietvedības, tiesa atzinusi par pierādītu, ka tiesājamās Mildas Tauriņš ēdienu veikalā, uz kuŗu viņai bija izdots patents vienīgi pārdot alu un medus kvasu patērēšanai uz vietas (Akcīzes nolik. 304. p. 2. piezīme), tiesājamās apkalpotāja Lancers, kas kā atbildīgā pārdevēja veikalā nav bijusi pieteikta, pārdevusi bez Tauriņš ziņas veikala apmeklētājiem valsts

degvīnu. Tiesa sodījusi Lancers pēc Akcīzes nolik. 700. p. 1. d., bet pamatojoties uz minētā nolikuma 722. p. 2. punktu, uzlikusi arī tiesājamai Tauriņš Akcīzes nolik. 700. p. 1. d. noteiktos naudas maksājumus kopīgi ar Lancers pēc Akcīzes nolik. 729. pantā paredzētā samēra. Tiesājamās Tauriņš kasācijas sūdzības norādījums, ka tiesa nepareizi piemērojusi viņai Akcīzes nolik. 722. p. 2. punktu, jo viņas ēdienu veikals nevarot tikt pielīdzināts reibīgu dzērienu pārdošanas vietām ar akcīzes uzraudzībai padot raksturu, nav atzīstams par pamatotu. Reibīgu dzērienu pārdošanas vietas, pie kādām var pastāvēt arī atbildīgie pārdevēji, paredzētas Akcīzes nolik. 302.—304. p. Par tādām ir atzīstami arī ēdienu veikali gadījumos, kas minēti Akcīzes nolik. 304. p. 2. pielīmē, tas ir, kad tajos notiek tirgošanās ar alu vai medus kvasu pēc tādāi tirgošanai izpirktā patenta. To tiesa nodibinājusi konkrētā lietā (miert. akts lp. 9 o. p.). Bet pie tāda stāvokļa ir pareizs tiesas gala slēdziens, ka tiesājamai Tauriņš, kā ēdienu (krodzniecības) veikala īpašnieci, uzliekama naudas atbildība par pārkāpumiem, kādus izdarījuši viņas veikala kalpotāji, kas kā atbildīgie pārdevēji nav bijuši pieteikti.

Pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. p., Senāts nolēma: Mildas Tauriņš kasācijas sūdzību atraidīt.

26. 1936. g. 7. martā. Finanču ministrijas Nodokļu departamenta kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 16. decembra spriedumu Filimonas Lukšāns apsūdzībā pēc Akcīzes nolik. 676. p. (L. № 208.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod vīrsprokurora biedrs F. Blūms.

Apgabaltiesa, atceļot miertiesneša nosodošo spriedumu, attaisnojis Filimonu Lukšānu apsūdzībā pēc Akcīzes nolik. 676. p. 10. punkta par to, ka viņa, pārkāpjot Nodokļu departamenta 1934. gada „Valdības Vēstneša“ № 104. publicēto rīkojumu par cenām, kādas vintirgotavu īpašniekiem jāmaksā par viņiem nododamām valsts degvīna pudelēm, 1935. g. 17. aprīlī savā vintirgotavā Rīgā, Maskavas ielā № 54, samaksājusi Kārlim Kalniņam par divām tuk-

šām valsts degvīna pudelēm Ls 0,09 vietā tikai Ls 0,04. Attaisnojošo spriedumu apgabaltiesa pamatojusi uz tā apsvēruma, ka, saskaņā ar augstāk minēto rīkojumu, vintirgotavas īpašniekam par rīkojumā norādītām cenām jāņem atpakaļ tikai tādas tukšas pudeles, kuŗas pirktas viņa vintirgotavā. Konkrētā gadījumā, kā konstatējusi tiesa, Kalniņš nav teicis apsūdzētai Lukšāns, ka pudeles pirktas viņas vintirgotavā, kādēļ arī apsūdzētā Lukšāns neesot bijusi spiesta pieņemt pudeles par rīkojumā norādītām cenām, bet varējusi piedāvāt par tām brīvu cenu.

Apgabaltiesas sprieduma motīvi atbilst 1934. g. „Valdības Vēstnesī“ № 104. publicēto saistošo noteikumu par privātu reibinošu dzērienu pārdošanu iekšējo iekārtu 38. pantam, kuŗš tieši nosaka, ka tukšie trauki jāņem atpakaļ tikai tad, ja dzērieni pirkti tajā pašā veikalā un ja pircējs paziņojis, ka trauki pirkti šajā tirgotavā gadījumos, kad tirgotavas īpašnieks nav izlietojis tiesību uzspiest uz tiem īpašu zīmi. Spriedumā tiesa konstatējusi, ka tukšo pudelju nodevējs Kalniņš neteicis apsūdzētai, ka tās pirktas viņas veikalā. Nodokļu departamenta kasācijas sūdzības norādījums uz to, kas būtu secinājams no tā apstākļa, ka apsūdzētā Lukšāns pieņēmusi no Kalniņa sniegtās pudeles, — attiecas uz lietas būtību, kuŗu tiesa, Kriminālproc. lik. 141. p. kārtībā, novērtējusi citādi, nekā to dara Nodokļu departaments. Ne likums, ne saistošie noteikumi neliedz vintirgotavu īpašniekiem, ārpus 1934. g. „Vald. Vēstn.“ № 104. publicēto noteikumu 38. pantā norādītiem gadījumiem, pirkt tukšas degvīna pudeles arī pēc brīvām cenām.

Neatrodot iemeslu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai, Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. p., nolēma: Finanču ministrijas Nodokļu departamenta kasācijas sūdzību atraidīt.

27. 1936. g. 7. martā. Pēc Muitas lik. 1065. p. apsūdzēto Raeles un Beina Maizelu kasācijas sūdzība par Daugavpils apgabaltiesas 1935. g. 19. novembra spriedumu. (L. № 213.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod vīrsprokurora biedrs F. Blūms.

Lietas faktiskā puse pastāvējusi iekš tā, ka muitas ierēdņi, izdarot preču pārbaudi tiesājamās Raelis Maizelis tirgotavā, Daugavpilī, aizturējuši kā ārzemes ražojuma precis: 24 gab. bārdas dzenamos nažus, 128 iesaiņojumus diegu, 178 iesaiņojumus šķiltavu akmeņu, 13 gab. mutes harmonikas un 3 tukšas šķiltavu akmeņu kastītes, par kuŗu nomuitošanu tirgotavas īpašniece Maizelis nav varējusi muitas ierēdņiem uzrādīt pietiekošus pierādījumus. Miertiesnesis Raeli Maizelis, kā arī viņas vīru, līdzapsūdzēto Beinu Maizeli, par šo preču, kā kontrabandas, glabāšanu attaisnojis, atrodot, ka tiesājamie ar tiesai iesniegtiem rēķiniem un muitas kvītēm pierādījuši to preču nomuitošanu, un nolēmis izdot aizturētās preces atpakaļ Raeli Maizelis pēc piederības. Šo spriedumu Daugavpils apgabaltiesa atcēlusi, nākot pie slēdziena, ka ar iesniegtiem dokumentiem nav pierādīta daļa s aizturēto preču — 178 iesaiņojumu šķiltavu akmeņu, 6 duču pogu un trīs šķiltavu akmeņu kastīšu likumīga nomuitošana, kādēļ uz Muitas lik. 1046. un 1065. p. pamata par to glabāšanu sodījusi apsūdzētos muitas nodokļa piekārtīgā apmērā. Līdz ar to apgabaltiesa nolēmusi konfiscēt visas tiesājamo veikalā šajā lietā aizturētās preces, to starpā arī tās, kuŗu nomuitošanas faktu tiesa nav apšaubījusi.

Taisnojoties celtajā apsūdzībā, tiesas otrā instancē tiesājamie, starp citu, nākuši ar apgalvojumu, ka 85 iesaiņojumus šķiltavu akmeņu un 3 kastītes ar šķiltavām viņi kā nomuitotu precis pirkuši no firmas „D. Stameskins un M. Zeidenbergs“, ka par minēto priekšmetu, kā kontrabandas, glabāšanu pret viņiem jau caurlūkota lieta Daugavpils muitnīcas kopsēdē 1935. gada 19. janvārī, pie kam ar šai muitas iestādei iesniegto kvīti viņi pierādījuši aprādīto priekšmetu nomuitošanu, kādēļ muitas kopsēde šo lietu izbeigusi, izsniedzot aizturētos priekšmetus viņiem atpakaļ. Šā sava apgalvojuma pareizības pierādīšanai tiesājamās Raelis Maizelis aizstāvis iesniedzis apgabaltiesai Daugavpils muitnīcas lēmuma norakstu, kuŗu tiesa arī pievienojusi lietai. Pēc tiesājamo aizrādījuma, konkrētā apsūdzības lietā aizturēto 178 šķiltavu akmeņu iesaiņojumu skaitā ietilpstot tie paši 85 iesaiņojumi, kuŗu nomuitošanu

viņi pierādījuši muitnīcas kopsēdē ar muitas kvīti un par kuŗu glabāšanu lieta tā tad jau izbeigta ar muitas iestādes lēmumu, kas stājies spēkā. Pēc Kriminālproc. lik. 141. p. tiesai jānovērtē pierādījumi, kas iesniegti celtās apsūdzības atspēkošanai. Pieņemot tiesājamo iesniegto dokumentu (muitas lēmuma norakstu), tiesa ar to pašu netieši bija atzinusi, ka tā saturam varētu būt nozīme lietā, kādēļ, atstājot šā dokumenta nozīmi bez attiecīgas novērtēšanas, tiesa ir novirzījusi no Kriminālproc. lik. 141. p. nosacījumiem.

Aizturēto kontrabandas lietā preču atņemšana (konfiskācija) ir sōda sastāvdaļa, kas redzams no Muitas lik. 1048. p. satura. Tāda konfiskācija atrod likumīgu pamatojumu tad, kad prece ar tiesas spriedumu ir pielīdzināta kontrabandai. Konkrētā gadījumā turpretim no lietvedības vērrojams, ka tiesa nav apšaubījusi aizturēto preču vienas daļas nomuitošanu, un nav redzams tas likumīgais pamats, kas attaisnotu šo preču konfiskāciju. Muitas lik. 490. p., uz kuŗu savā spriedumā atsaucas apgabaltiesa, nav uzskatāms par tādu pamatu, jo tiesa atzinusi, ka preces nomuitotas.

Kontrabandas pārkāpuma subjekti ir noteikti uzskaitīti Muitas lik. 1061. pantā. Pēc šā panta gadījumos, kad nenumuitotas preces glabātas tirdzniecības uzņēmumos (tirgotavās), par atbildīgo pēc Muitas lik. 1046. p. pazīmēm personu ir atzīstams uzņēmuma īpašnieks. Konkrētā gadījumā tiesas lietvedībā ir norādījumi, ka tirgotavā, kuŗā atrastas aizturētās preces, nav piederējuši abiem apsūdzētiem, bet gan vienam no tiem — Raeli Maizelis. Nākot pie atzinuma par abu tiesājamo vainību un uzliekot abiem viņiem Muitas likumā paredzēto sodu kopīgi, apgabaltiesa nav pievedusi pilnvērtīgus apsvērumus, kas no minētā Muitas likuma pazīmju viedokļa attaisnotu slēdzienu par Beina Maizeļa sodīšanu. Aizrādījums, ka Beina Maizeļa vainība celtā apsūdzībā uzskatāma par nodibinātu ar to, ka viņš bijis preču „iepircejs“, neatrod pamatojuma Muitas likuma nosacījumos.

Aprādīto nepilnību dēļ pārsūdzētais spriedums nav uzturams spēkā, ko ievērojot un pamatojoties uz Kriminālproc. lik.

205. un 210. p., Senāts nolēma: Daugavpils apgabaltiesas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

28. 1936. g. 28. martā. Tiesu palātas prokurora biedra v. i. kasācijas protests par Tiesu palātas 1936. g. 17. janvāra spriedumu Alfrēda Stāka apsūdzībā pēc Sodulik. 541. p. 1. d. (L. № 222.)

Sēdī vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Pievienojoties apgabaltiesas sprieduma motīviem, Tiesu palāta savā spriedumā nodibinājusi, ka Jaunjelgavas iecirkņa miertiesneša sekretārs Alfrēds Stāks 1932. gadā saņēmis no minētā miertiesneša iemaksai Latvijas bankā Ls 15.—, kuŗus notiesātais Ješkova, kā no viņa piespriesto naudas sodu, iemaksājis Jaunjelgavas miertiesnesim. Tas pats Stāks, strādājot miertiesneša kancelejā, pieņēmis no Kriša Brunova prasības sūdzības rakstu un vēlāk vēl lūgumrakstu līdz ar Ls 18,60 tiesu nodevu nomaksai, nodošanai miertiesnesim, un no Veras Jostsons-Šecens apellācijas sūdzību ar Ls 1,50 tiesu nodevu arī nodošanai miertiesnesim. Visas minētās naudas summas un rakstus Stāks nav nodevis pēc piederības, bet naudu piesavinājis. Talak, Alfrēds Stāks, viesojoties Lielvārdē pie sava paziņas Nikolaja Vitola, uz Vitola lūgumu, saņēmis nodošanai miertiesnesim prasības sūdzības rakstu un tiesu nodevas Ls 12,20. Arī šo rakstu un naudu Stāks nenodevis pēc piederības, bet naudu piesavinājis.

Par šādu rīcību prokurors cēla apsūdzību pret Stāku pēc Sodulik. 545. p. 3. un 1. d. Tiesu palāta apstiprināja šo apsūdzības rakstu. Jelgavas apgabaltiesa attaisnoja Stāku apsūdzība pēc Sodulik. 545. p. 3. un 1. d. un sodīja to pēc 541. p. 1. d. Tiesu palāta apstiprināja apgabaltiesas spriedumu aiz tā apsvēruma, ka minētās naudas summas neesot atradušās pie Stāka pēc dienesta, jo pieņemt no pilsoņiem miertiesnesim adresētos lūgumus un naudu, saskaņā ar Tiesu iek. lik. 28.—30. p. nosacījumiem, neietilpstot miertiesneša sekretāra, bet paša miertiesneša dienesta pienākumos. Tādēļ arī lūgumu un naudas pieņemšanu no Brunova, Jostsons un Vi-

tola nevarot atzīt par Stāka dienesta darbību, bet tikai par viņa privātu pakalpojumu minētām personām. Miertiesneša pienākumos arī neietilpstot soda naudas iekasēšana no notiesātiem, izpildot spriedumus krimināllietās, bet tas esot policijas uzdevums. Pieņemot no notiesātā Ješkova soda naudas samaksu, miertiesnesis neesot izpildījis dienesta darbību, bet izdarījis notiesātam Ješkovam privātpakalpojumu, un tādēļ Ješkova iemaksātā soda nauda atradusies pie miertiesneša un viņa sekretāra Stāka ne pēc dienesta, bet privātā kārtā. Šādu uzskatu pareizību attaisnojot Senāta Apvienotās sapulces 1935. gada 30. janvāra lēmums sakarā ar Ķukula lūgumu atļaut viņam celt pret miertiesnesi Vagalu prasību par zaudējumu atlīdzību.

Kasācijas protestā Tiesu palātas prokurora biedrs Āboltiņš norāda, ka Tiesu palāta nepareizi iztulkojusi Sodulik. 545. p. 3. un 1. d., kuŗā paredzēts vispārējais dabas pret svešu mantu vērstis noziedzīgs nodarījums, kuŗa gravejošais moments pastāvot vainīgā dienesta stavokļa ļaunprātīgā izmantošanā, viņam dāvātās pilsoņu uzticības laušanā. Izšķiroša esot pilsoņu — naudas iemaksātāju — parliecība, ka tiem darīšana ar dienestpersonu, kuŗa darbojas savas kompetences robežas pieņemot no viņiem naudu, bet neesot izšķirošas nozīmes tam, vai dienestpersona patiesi bijusi pilnvarota pieņemt maksājumus, jo no pilsoņiem nevarot prasīt, lai tie pārzinātu darba sadalījumu iestādes iekšējā darbībā. Nostājoties uz Tiesu palātas viedokļa, atkritot katra iespējamība piemērot arī Sodulik. 121. p., jo tikko dienestpersona izdarītu darbību, uz ko tā nav pilnvarota, būt jāatzīst, ka tā rikojas jau kā privātpersona.

Lūkojot cauri lietas materiālus, Senāts atrod sekojošo. Sodulik. 545. p., arī viņa trešā daļa paredz kvalificētu vispārēju rakstura noziedzīgu nodarījumu, 3. d. — svešas mantas piesavināšanos resp. zādzību. Piesavināšanās resp. zādzības pazīmes apsvēramas pēc vispārējiem šo noziegumu pazīmju mērogiem, bet kvalificējošais moments norādīts Sodulik. 545. p. 3. d., t. i. vainīgā sastāvēšana dienestā kādā no 545. p. 1. d. norādītam iestādēm, vai valsts vai pašvaldības dienestā, un piesavinātās mantas faktiskā atrašanās pie viņa pēc die-

ne sta, t. i. kā pie dienestpersonas, bet ne kā pie privātpersonas. Sodu lik. 545. p. 3. d. neprasa, lai manta pie 545. p. 1. d. minētās dienestpersonas atrastos tieši sakarā ar to uzdevumu, kuŗš tai speciāli uzlikts ar likumu vai ar attiecīgu rīkojumu. Pēc Sodu lik. 545. p. 3. un 1. d. sodāma arī tā dienestpersona, kuŗa piesavinājusies svešu mantu, kuŗu tā paņēmusi pie sevis kā dienestpersona, izlietojot savu dienesta stāvokli, bet izejot no savas kompetences robežām. No Sodu lik. 545. p. 3. d. sastāva viedokļa nekrit svarā, vai dienestpersona, paņēmot svešu mantu ne kā privātpersona, bet izlietojot savu dienesta stāvokli, kā dienestpersona, rīkojusies savu pilnvarojumu robežās un vai tai bijis pietiekošs pamats izlietot savas tiesības, jeb vai tāda pamata nav bijis, nav bijis arī paša pilnvarojuma. Ar šādu Sodu lik. 545. panta 3. d. iztulkojumu saskaņota arī Sodu lik. 177. p. 3. d., kuŗa nosaka „ja varu piesavinājusies persona izdarījusi nodarījumu, kuŗš atbilst dienesta smagam noziegumam vai noziegumam, tad viņa jāsoda ar to pašu sodu, ar kādu būtu jāsoda par tādu nodarījumu dienestpersona”. Runā tieši preti Kriminālproc. lik. 233. p. Tiesu palātas sprieduma motīvs, ka notiesātā Ješkova miertiesnesim iemaksātā soda nauda Ls 15,—, pēc likuma nevarējusi atrasties pie miertiesneša sekretāra, un ka arī pats miertiesnesis, pieņemot šo soda naudu no notiesātā Ješkova, izdarījis tam tikai privātu pakalpojumu, bet nevis dienesta darbību. Kriminālproc. lik. 229. p. nosaka, ka miertiesneša spriedumus izpilda viņš pats. Tālākos pantos norādīta sprieduma izpildīšanas kārtība, un 233. pants tieši nosaka, ka soda naudu var saņemt arī miertiesnesis, kuŗš par nomaksu izdod kvīti un iemaksāto naudu ievēd naudas grāmatā un tikai, kad soda nauda nav samaksāta, — to piedzen policija pēc miertiesneša izpildraksta, bet arī tad notiesātais soda naudu var iemaksāt miertiesnesim, un pēdējais, to pieņemot un izdodot kvīti, nerīkojas viskā privātpersona, neizdara privātpakalpojumu notiesātam, bet gan izpilda savus dienesta pienākumus, kā tiesnesis. Tālāk, saskaņā ar Valsts civildienesta nolikuma 2. un 111. p., valsts darbiniekam pagaidām var uzlikt arī tādus dienesta uzdevumus,

kas neietilpst viņa kārtējos pienākumos. Tiesu iek. lik. 28.—30. p., kuŗos uzskaitīti miertiesneša sekretāra pienākumi, neizslēdz tiesību arī miertiesnesim uzdot savam sekretāram pienākumu nogādāt, nosūtīt valsts bankai miertiesnesim iemaksāto soda naudu, jo vairāk tādēļ, ka tāds uzdevums stāv ciešā sakarā ar kancelejas pārziņāšanu, kuŗa ar likumu uzlikta miertiesneša sekretāram. Nepamatots ar sprieduma norādījums uz to, it kā spriedumā minētie motīvi būtu pamatoti uz Senāta Apvienotās sapulces 1935. gada 30. janvāra lēmuma. Šis lēmums taisīts sakarā ar Kukuļa lūgumu atļaut viņam celt prasību par zaudējumu atlīdzību pret miertiesnesi Vagalu, un šinī lēmumā nemaz nav skārts jautājums par Sodu lik. 545. p. 3. d. paredzētā nozieguma sastāvu, un norādīts uz to, ka miertiesnesis nevar deleģēt savam sekretāram tiesību pieņemt lūgumus un nodevas no pilsoņiem, pie kam šis jautājums skārts tikai tiktāl, cik tas stāvēja sakarā ar miertiesneša Vagala v a i n u, kā pret viņu celtās zaudējumu atlīdzības prasības pamatu.

Izejot no augstāk aprādītiem nepareiziem Sodu lik. 545. p. 3. d. iztulkojumiem un pastāvošiem likumiem pretimrunājošiem motīviem, Tiesu palāta visus bez izņēmuma Stākam inkriminētos naudas pieņemšanas un piesavināšanās gadījumus pieskaitījusi privātiem pakalpojumiem un Sodu lik. 541. panta 1. d. paredzētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kādēļ Tiesu palātas spriedums nav atstājams spēkā.

Ievērojot sacīto un atstājot neapsvērtus pārējos kasācijas protesta norādījumus, Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 932. un 949. p., n o l ē m a: Tiesu palātas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

29. 1936. g. 28. martā, Tautas labklājības ministrijas 2. rajona darba inspektora kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1936. g. 9. janvāra spriedumu Eduarda S t o k a n a apsūdzība pēc Sodu lik. 157. p. 1. d. (L. № 224.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Apstiprinot miertiesneša spriedumu, apgabaltiesa attaisnojusi Eduardu Stokanu

apsūdzībā pēc Sodu lik. 157. p. 1. d. par to, ka viņš, nodarbinot bruģēšanas darbos Rīgā kā strādnieku Eizenu Brinķertu laikā no 1935. gada 18. jūnija līdz 25. jūlijam, nav noslēdzis ar pēdējo līgumu, nav izsniedzis līguma grāmatiņu, kā arī visā nodarbinības laikā nav pieprasījis un izpildījis pēdējā darba grāmatiņu, pārkāpiot tādā kārtā noteikumus par līguma un darba grāmatiņām un instrukcijas pie šiem noteikumiem. Attaisnojošo spriedumu apgabaltiesa pamatojusi uz tā apsvēruma, ka Brinķerts strādājis ar pārtraukumiem, pie kam darba periodi nebijuši lielāki par 10 dienām. Darba grāmatiņa no Brinķerta pieprasīta, bet viņš pats nav prasījis, lai grāmatiņā tiktu ierakstītas attiecīgas atzīmes, un pie darba inspektora griezies tikai tad, kad izcēlies strīds.

Kasācijas sūdzībā 2. rajona darba inspektors, ka uz iemesliem atcelt apgabaltiesas spriedumu, norāda uz to, ka Noteikumu par līguma grāmatiņām 2. panta norādījums uz atsevišķiem pakalpojuma, pagaidu vai nejausa darba līgumiem, esot izņēmums no vispārējās kārtības, kurš katrā atsevišķā gadījumā jāpierādot, bet kāmēr tads izņēmuma stāvoklis neesot konstatēts, piemērojami vispārējie instrukcijas 1. panta noteikumi, ka līguma grāmatiņa vedama līgumu noslēdzot un izsniedzama darbiniekam ne vēlāk, kā septiņā dienā pēc iestāšanās darbā.

Konkrētā lietā tads atsevišķu pakalpojumu, pagaidu vai nejausības darbu raksturs neesot konstatēts, jo tas neizrietot no tā, spriedumā nodibinātā fakta, ka darbs ticis strādāts ar pārtraukumiem. Noteikumu par darba grāmatiņām 5. p. prasot darba grāmatiņas uzrādīšanu, bez kuŗas nevienu algotu darbinieku nevar pieņemt darbā. Apgabaltiesas sprieduma norādījums uz darba grāmatiņas pieprasīšanu vien esot nenozīmīga. To pašu noteikumu 6. pants arī prasot, lai darba devējs grāmatiņā taisītu noteiktas atzīmes. Pati tiesa spriedumā konstatējusi, ka šie prasījumi nav pildīti, bet līguma grāmatiņas izsniegšana un vešana, kā arī darba grāmatiņas izpildīšana tieši uzlikta darba devējam kā obligāts publiska rakstura pienākums, kuŗš nav atkarīgs no darba devēja gribas.

Šie kasācijas sūdzības norādījumi atbilst minētiem noteikumiem un pelna ievēribu. Noteikumu par darba grāmatiņām (1932. g. lik. kr. № 44) 1., 5. un 6. panti norada, ka šās grāmatiņas ir obligāta, un nevienu algotu darbinieku nevar pieņemt darbā bez darba grāmatiņas uzrādīšanas, izņemot atsevišķus pakalpojumus un pagaidu vai nejausus darbus, kuru izpildīšanas laiks nepārsniedz vienu nedēļu. Pati tiesa savā spriedumā konstatējusi, ka apsūdzētais nodarbinājis Brinķertu pie bruģēšanas darbiem, kuŗi norisinājušies ar pārtraukumiem, pie kam atsevišķi darba periodi nebijuši ilgāki par 10 dienām resp. pati tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais nodarbinājis Brinķertu bez darba grāmatiņas uzrādīšanas ilgāk par vienu nedēļu un, atlaižot to no darba, nav izdarījis attiecīgas atzīmes viņa darba grāmatiņā, resp. konstatējusi Sodu lik. 157. p. 1. d. (Not. par darba grāmatiņām 7. p.) pārkāpumu.

Apgabaltiesa savā sprieduma tāpat nodibinājusi, ka apsūdzētais Stokāns nodarbinājis Brinķertu kā strādnieku pie noteiktiem bruģēšanas darbiem kopā ar citiem strādniekiem no 18. jūnija līdz 25. jūlijam, pie kam bruģēšanas darbi norisinājušies ar pārtraukumiem, periodiem, resp. tiesa konstatējusi noteiktu darbu norisi, kaut arī ar pārtraukumiem, bet nevis atsevišķus Brinķerta pakalpojumus Stokānam vai Stokānam par labu izpildītus pagaidu vai nejausus darbus, par kuŗiem runa Noteikumu par līguma grāmatiņām 2. p. un Noteikumu par darba grāmatiņām 5. p. Apgabaltiesas sprieduma galaslēdzieni runā preti viņas pašas nodibinātiem lietās apstākļiem un liecina par Noteikumu par līguma grāmatiņām 2. panta un Noteikumu par darba grāmatiņām 5. un 6. p. nepareizu iztulkojumu, kādēļ spriedums atceļams.

Aiz aprādītiem iemesliem Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. un 210. p., nolēma: Rīgas apgabaltiesas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

30. 1936. g. 28. martā. Pēc Sodu lik. 292. p. 1. pk. un 293. p. 1. d. apsūdzētā Žaņa Komisāra kasācijas sūdzība par Dau-

gavpils apgabaltiesas 1935. g. 1. oktobra spriedumu. (L. № 241.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors J. Balodis; atzinumu dod vīrsprokurora biedrs F. Blūms.

Daugavpils apgabaltiesa apstiprinājusi miertiesneša spriedumu, ar kuru apsūdzētais Žanis - Vilhelms Komisārs atzīts par vainīgu, ka viņš: 1) laikā no 1920. gada līdz 1934. gadam, dzīvodams Latvijā, slēpis savu personību, uzdodamies attiecīgām valsts iestādēm par dzimušu 1874. gada 14./26. novembrī, zinādams, ka viņš patiesībā dzimis 1884. gada 14./26. novembrī, un 2) ka augšā minētā laikā patvaļīgi lietojis viņam nepiederīgu „mācīta agronoma“ un „būvinženiera“ gradu, kādas tiesības viņš ieguvīš nebija. Šos nodarījumus tiesa kvalificējusi pēc Sodū lik. 293. p. 1. punktā un 292. p. 1. punktā paredzētām pazīmēm. Jautājumā par savu dzimšanas vietu un laiku tiesājamais Komisārs ir paskaidrojis, ka viņš dzimis 1874. g. 14./26. novembrī no tēva Kristapa un mātes Ilzes Kroņauces muižā, Penkules pagastā, no kurienes viņa tēvs vēlāk pārgājis dzīvot uz Dobeli, kur miris 1893. vai 1894. gadā, bet māte mirusi trīs gadus pēc tēva nāves. Šādas ziņas, attiecībā uz dzimšanas laiku pēc Komisāra norādījumiem, ievestas arī viņa dienesta gaitas aprakstā, kas sastādīts pie iestašanās Latvijas valsts dienestā. Tiesas izmeklēšanas materiālos tiesa noskaidrojusi, ka Kalnamuižas - Penkules draudzes metrikas grāmatās par 1874. līdz 1875. gadu Zaņa - Vilhelma Kristapa un Ilzes dēla Komisāra dzimšana nav reģistrēta: tāpat Dobeles draudzē par laiku no 1892.—1899. gadiem Kristapa un Ilzes Komisāru miršana nav atzīmēta. Minēto draudžu locekļu metrikas grāmatas, kā to konstatējusi tiesa, pa minēto laiku nav gājušas bojā, bet ir visas uzglabājušās, no kāda apstākļa tiesa tad arī secinājusi, ka persona, par kādu uzdevies tiesājamais, viņa norādītā laikā un vietā nav dzimusi. Līdz ar to tiesa ir noskaidrojusi, ka Kalnamuižas - Penkules draudzē par 1884. g. d. u. dzimušo un kristīto sarakstā (№ 147) ir ievests Žanis-Vilhelms Komisārs (Jeannot Vilhelm Komisar) kā Kristapa un Antriņes dēls, dzimis 14. novembrī un kristīts

tā pašā gadā 2. decembrī Penkules baznīcā. Šī persona, pēc tiesas pārliecības, ir tiesājamais, kas tādējādi uzdevies par desmit gadiem vecāku un, pie nopratināšanas, lai šī nepareizība netiktu atklāta, uzdevis arī citādu savas mātes isto vārdu. Pie augšminētās pārliecības tiesa, kā tas vērojams no sprieduma, ir nākusi uz daudzu tiesas izmeklēšanā pārbaudītu pierādījumu apsvēruma pamata, kurus tiesa pienācīgi vispusīgi novērtējusi Kriminālproc. lik. 141. p. nosacījumu robežās, un tiesas slēdzieni atrod attaisnojumu tajos tiesas izmeklēšanas materiālos, uz kuriem viņa atsaukušies spriedumā. Kasācijas sūdzībā kā uz iemeslu atcelt spriedumu tiesājamais aizrādījis, ka personas dzimšanas gada un viņa mātes vārda nepareiza uzrādīšana nevarētu tikt kvalificēta pēc Sodū lik. 293. p. 1. pk. pazīmēm, un ka tāda rīcība, ja to pat atzītu par pierādītu, uzskatāma par nenozīmīgu no sodū likuma viedokļa. Šis aizrādījums nepelna ievēribas. Sodū lik. 293. p. 1. pk. paredzēts sods tam, kas slēpis no attiecīgas varas savu personību. Minētais pants, pretēji agrākā 1903. g. Sodū lik. 272. p. 1. punkta saturam, neietver tuvāku norādījumu uz vainīgā darbības veidiem, kurū rezultātā izveidojusies personības slēpšana; šāda darbība pēc agrākā (1903. g.) sodū likuma bija sodāma vienīgi tad, kad vainīgais slēpis savu vārdu, tēva vārdu vai uzvārdu. Tēva vārds pēc Latvijas spēkā esošiem likumiem vairs nepieder pie personāliju noteicošām pazīmēm, kā tas starp citu redzams no noteikumiem par iekšzemes pasēm (Lkr. 1927. g. 70) 2. panta; šo pazīmi ir atvietojis personas dzimšanas gada apzīmējums. Tādēļ par personības slēpšanas pazīmi tiesa varēja atzīt tiesājamā dzimšanas gada nepareizu uzrādīšanu valsts iestādēm un orgāniem, ciktāl tiesājamais to darījis tīši, ko tiesa arī nodibinājusi šajā lietā un tādējādi pareizi kvalificējusi tiesājamā nodarījumu. To apstākli, ka tiesājamais neatkarīgi no dzimšanas gada slēpis arī savas mātes vārdu, tiesa, kā vērojams no sprieduma, nav uzskatījusi kā noziedzīga nodarījuma (293. p.) noteicošo pazīmi, bet vienīgi kā tādu apstākli, kas pierāda tiesājamā tišu, ļaunprātīgu rīcību; šāds norādījums sprieduma motīvācijā nesatur neko tādu, kas dotu pa-

matu atzinumam par tiesas galaslēdziena maldību nozieguma kvalifikācijas ziņā.

Kas attiecas uz otru apsūdzību, tad, kā vērojams no tiesas spriedumā attēlotiem apstākļiem, tiesājamais, iestājoties 1922. g. Latvijas valsts dienestā, ir uzdevies par „būvinženieri” un kā savā lūgumā par uzņemšanu valsts dienestā, tā arī dienesta gaitas aprakstā norādījis, ka tādu gradu viņš ieguvis Krievijā, pēc Keizarskās Maskavas tehniskās augstskolas nobeigšanas, bet „mācīta agronoma” gradu viņš ieguvis pēc Maskavas lauksaimniecības institūta nobeigšanas 1899. gadā. Attiecībā uz „mācīta agronoma” gradu iegūšanu pats Komisārs pie nopratināšanas no Politiskās pārvaldes Daugavpils rajona priekšnieka (Grīnberga liecība) un arī tiesas sēdē paskaidrojis, ka šādu institūtu viņš neesot bēidzis (akts lpp. 305), no kā tiesa tad arī secinājusi, ka šis viņa apgalvojums par agronomisko izglītību lūgumā un dienesta gaitas aprakstā (№ 2) ir nepatiess. Atsaucoties uz bij. Krievijas likumu kopoījuma XI sēj. 1. d. 1195. pantu, savā spriedumā miertiesnesis ir noskaidrojis, ka no tiesājamā Komisāra aprādītā laikā (1904. g.) Maskavā ir pastāvējusi vienīgi Keizarskā tehniskā skola (училище), bet ne augstskola, un ka šās skolas absolventiem nav varējis tikt piešķirts būvinženiera grads, bet vienīgi inženiera - mehāniķa un inženiera - tehnologa grādi. Grozot savus paskaidrojumus par šī grāda iegūšanu, tiesājamais Komisārs tiesā nācis ar jaunu apgalvojumu, ka būvinženiera gradu viņš it kā ieguvis Pēterpils civilinženieru institūtā, kurā izturējis pārbaudījumu kā eksterns. Uz tuvākiem tiesas jautājumiem par šī grāda iegūšanas apstākļiem tiesājamais nav varējis dot paskaidrojumus, kur, kādā rajonā vai ielā atrodas tās mācības iestādes, kurās viņš apmeklējis 5—6 gadu laikā, un nav pat varējis nosaukt neviena pedagoga vārdu vai uzvārdu, pie kuŗa viņš it kā klausījies lekcijas un licis pārbaudījumus. Visi šie apstākļi to novērtējuma gala rezultātā deva tiesai pamatu viņas atzinumam, ka tiesājamais „mācīta agronoma” un „būvinženiera” gradus ir lietojis patvaļīgi, nerunājot jau nemaz par to, ka saskaņā ar Latvijas universitātes satversmes 45. un 46. p. nosacījumiem in-

ženiera titulis ir nodibināts kā zinātniska grāda nosaukums personām, kas beigušas attiecīgās fakultātes pilnu kursu, un ka pēc 45. p. pielikuma šis grāds ir paredzēts tikai universitātes absolventa speciālitātes tuvākai apzīmēšanai. Nav pamata aizrādījumam kasācijas sūdzībā, ka abi tiesājamam Komisāram inkriminētie nodarījumi segti ar noilgumu: spriedumā ir tiesas izmeklēšanas materiāliem atbilstoši norādījumi, ka šie nodarījumi ir ilgstošas dabas, ka tie turpinājušies līdz 1934. gadam, kad tie atklāti, un ka tiesājamais vēl 1934. gada 5. janvārī, kad viņš pratināts no Politiskās pārvaldes dienestpersonām, ir turpinājis uzrādīt nepareizas ziņas par savu personību un izglītības cenzu. Bet noskaidrojot, ka tiesājamam inkriminētie nodarījumi ir ilgstoši un turpinājušies kā agrāko 1903. g. sodu likumu, tā arī tagad spēkā esošā sodu likuma iedarbības laikā, tiesa, atbilstoši Sodu lik. 12. p. nosacījumiem, ir pareizi piemērojusi viņam spēkā esošā sodu likuma normas. Pie tiesas izmeklēšanā par pierādītu atzīta stāvokļa tiesa varēja atzīt par nenozīmīgiem dažu tiesājamā uzdoto liecinieku apliecinājumus par to, kādus pienākumus tiesājamais, bez viņa jau uzrādītiem, vēl pildījis agrākās Krievijas dienestā un cik viņa dienesta darbība bijusi sekmīga, kādēļ atstājot bez ievēribas lūgumu par liecinieku pratināšanu, tiesa nav pārkāpusi Kriminālproc. lik. 189. p. nosacījumus. Vai tiesājamam bijusi arī tiesība saukties Krievijā par koleģijas vai valsts padomnieku, kā arī jautājumam par viņam piešķirtiem ordeniem un goda zīmēm, nav tieša sakarā ar apsūdzības priekšmetu konkrētā lietā. Spriedumā nav vērojams kasācijas sūdzībā minēto likumu pārkāpums.

Pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. p., Senāts nolēma: Žaņa Komisāra kasācijas sūdzību atraidīt.

31. 1936. g. 28. martā. Jelgavas apgabaltiesas prokurora biedra kasācijas protests par Jelgavas apgabaltiesas 1935. g. 26. novembra spriedumu Paulīnes Zelmas Bērziņas apsūdzībā pēc Sodu lik. 546. p. (L. № 247.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Ar 1934. gada 4. decembra spriedumu Dobeles iecirkņa miertiesnesis sodīja 1917. gada 12. jūnijā dzimušo Paulīni-Zelmu Bērslapu pēc Sodū lik. 54. p. 1. d. un 54. p. ar ieslodzījumu cietumā uz vienu mēnesi, atvietojojot šo sodu ar ievietošanu audzināšanas - labošanas iestādē, bet nenorādot spriedumā, uz cik ilgu laiku.

1935. gada 26. novembrī Jelgavas apgabaltiesa, lūkojot cauri lietu sakarā ar apsūdzētās Bērslapas apellācijas sūdzību, pie kam tiesas sēdē prokurora biedrs atzina, ka miertiesneša spriedums būtu grozāms, saskaņā ar Sodū lik. 54. p. 3. un 4. d. nosacījumiem. Grozot miertiesneša spriedumu, apgabaltiesa nosprieda: sodīt Paulīni - Zelmu Bērslapu ar cietumu uz vienu mēnesi, bet šā soda vietā ievietot viņu audzināšanas - labošanas iestādē uz vienu gadu, bet uz Sodū lik. 21. p. pamata piespriestā soda izpildīšanu nosacīti atlikt.

Pretēji Sodū lik. 54. p. 4. d. nosacījumam, apgabaltiesa nav pārvērtusi Bērslapai piespriesto nodošanu audzināšanas - labošanas iestādē uz vienu gadu cietumsodā, neraugoties uz to, ka jau apgabaltiesas sprieduma taisīšanas laikā notiesātā Bērslapa bija vecāka par 18 gadiem un bija skaidrs, ka viņu vairs nevarēja nodot audzināšanas - labošanas iestādē, un ka prokuratūras priekšstāvis tiesas sēdē norādījis uz Sodū lik. 54. p. 4. d. piemērošanas nepieciešamību.

Uz šo apstākli norāda savā kasācijas protestā prokurora biedrs Bukovskis, kā uz iemeslu atcelt Jelgavas apgabaltiesas spriedumu.

Kasācijas protests pelna ievēribu. Kā pareizi norādīts protestā, arī nosacīti atliktam spriedumam jābūt tādā, ka pie viņa izpildīšanas nerastos nekādas šaubas par to, cik ilgs laiks notiesātam jāpavada apcietinājumā. Ieslodzījuma laika ilgumu nosaka tiesa atkarībā no apsūdzētā vainas, no lietas apstākļiem, caurlūkojot lietu pēc būtības, un ieslodzījuma laika ilguma noteikšana pieder pie sprieduma būtības. Tādēļ, saskaņā ar Kriminālproc. lik. 152. p. 4. punktu, nav uzskatāms par atbilstošu likuma prasībām spriedums, kurā nav no-

teikts cietumsoda ilgums personai, kurai piespriesta ievietošanas audzināšanas - labošanas iestādē uz vienu gadu, bet kurā, kā sasniegusi 18 gadus vecumu, vairs nav ievietojama šajā iestādē, un kurai šī ievietošana audzināšanas - labošanas iestādē atvietoājama ar ieslodzījumu cietumā saskaņā ar Sodū lik. 54. p. 4. d. nosacījumiem. Soda nosacīta atlikšana neatbrīvo tiesu no pienākuma, saskaņā ar Kriminālproc. lik. 152. p. un Sodū lik. 54. p. 4. d., precīzi noteikt soda veidu un mēru, lai, iestājoties Sodū lik. 24. p. 1. d. 1.—4. punktā paredzētiem momentiem, tiesai būtu iespēja, ar vienkāršu lēmumu, konstatējot 24. p. minēto apstākļu iestāšanos, — nodot spēkā nākušo, bet nosacīti atlikto spriedumu tūlītējai izpildīšanai. Ievērojot sacīto, ir nepareizi Jelgavas apgabaltiesas sprieduma motīvi, aiz kuriem viņa izvairījusies no Sodū lik. 54. p. 4. d. prasības pildīšanas, proti, tādēļ, ka tiesa esot pārliecināta, ka notiesātā Bērslapa turpmāk nevainojami uzvedīsies, un ka gadījumā, ja tas arī neattaisnotos, un spriedums būtu jāizpilda, — tad miertiesnesis, kurš izpildītu šo spriedumu, varētu ar papildu spriedumu noteikt Bērslapai cietumsoda ilgumu. Kā pareizi norāda prokurora biedrs savā kasācijas protestā, tiesa, kuŗas pienākums ir pēc būtības iztiesāt lietu un noteikt vainīgajam sodu, nevar šo savu pienākumu daļā uz soda mēra noteikšanu deleģēt miertiesnesim, kuŗam Kriminālproc. lik. 229. p. kārtībā varētu tikt uzlikts pienākums izpildīt nepilnīgo, nepareizo spriedumu.

Aiz minētiem apsvērumiem Jelgavas apgabaltiesas spriedums atzīstams par nepareizu daļā, ar kuŗu Paulīnei - Zelmai Bērslapai piespriestā ievietošana audzināšanas - labošanas iestādē nav atvietota ar ieslodzījumu cietumā pēc Sodū lik. 54. p. 4. d. nosacījumiem, kādēļ un vadoties no Kriminālproc. lik. 205. p., Senāts nolēma: uzdot Jelgavas apgabaltiesai papildināt savu 1935. g. 26. novembra spriedumu, piemērojot Sodū lik. 54. p. 4. d. Paulīnei - Zelmai Bērslapai.

32. 1936. g. 28. martā. Pēc Sodū lik. 553. p. 1. d. apsūdzētā Eduarda Daugavieša kasācijas sūdzība par Jelgavas

apgabaltiesas 1935. g. 20. decembra spriedumu. (L. № 249.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors B. Nagujevskis; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Lietas faktiskie apstākļi, kā to nodibinājusi tiesa, pastāv iekš tā, ka Daugavietis uzrādōt slimo kasei ārsta aplieciņu par to, ka viņam laikā no 1934. g. 20. oktobra līdz 17. novembrim ir bijis noteikts gultas režīms, saņēmis no minētās kases slimības pabalstu par aprādīto laiku, kaut gan faktiski šai laikā strādājis un saņēmis no darba devēja arī darba algu. Šādu apsūdzētā nodarījumu tiesa kvalificējusi kā krāpšanu. Ka apsūdzētais laikā no 1934. g. 20. oktobra līdz 17. novembrim ir slimojis un viņam sakarā ar paaugstinātu temperatūru no ārsta Nisseloviča ir bijis noteikts gultas režīms, šo apstākli tiesa, cik tas vērojams no viņas sprieduma, nav apšaubījusi. Tiesa nav arī apšaubījusi, ka iestādei, kurā tanī laikā bija nodarbināts apsūdzētais, ir bijis zināms, ka Daugavietis, kaut gan viņam no ārsta, sakarā ar viņa slimību, bija noteikts gultas režīms, tomēr turpinājis darboties pienotavā. Joprojām, lietā ir norādījumi, ka apsūdzētais, kaut gan turpinājis darbu arī pa slimšanas laiku, bijis tomēr reiz no reizes spiests atvietot sevi ar citu darbinieku. Pie tāda lietas stāvokļa nav pietiekoša attaisnojama slēdziena, ka apsūdzētais, saņemot no slimo kases slimības pabalstu, būtu maldinājis šo kasi (resp. viņas pārstāvjus) par slimības esamību, jo lietā esošā slimības aplieciņa, kurā šo apstākli pastiprina, nav no tiesas pēc būtības apšaubīta, bet atkrītot šāda veida maldināšanai, tas apstākļi vien, ka apsūdzētais, būdams slims, faktiski turpinājis darbu un saņēmis par nostrādāto darbu darba algu un sakarā ar slimšanu arī slimības pabalstu, varētu būt par pamatu saņemtā slimības pabalsta atpakaļmaksai, kāds pabalsts apsūdzētam, ievērojot to, ka viņš, kaut gan slims, tomēr turpinājis darbu, nepienācas.

Aiz aprādītiem iemesliem Senāts, pamatojoties uz Kriminālproc. lik. 205. un 210. p., nolēma: Jelgavas apgabaltiesas spriedumu atcelt un uzdot viņai caurlūkot lietu no jauna citā tiesas sastāvā.

33. 1936. g. 28. martā. Pēc Sodū lik. 156. p. 1. d. apsūdzētā Icika Kutņika kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1936. g. 17. janvāra spriedumu. (L. № 254.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Gubens; referē senātors F. Zilbers; atzinumu dod virsprokurora biedrs F. Blūms.

Savā spriedumā Tiesu palāta konstatējusi, ka tiesājamam Icīkam Kutņīkam Rīgā, Gogoļa ielā № 2 pieder koku, malkas un korķu mizu noliktava, kurā tur ierikota vēl pirms pasaules kara un darbojusies līdz šim laikam. Rīgas pilsētas valdes būvju nodaļa uzdevusi Kutņīkam izdarīt pārkārtojumus šajā noliktavā līdz 1933. g. 1. jūlijam: uzcelt mūra nojumi pēc 1929. g. 11. aprīli apstiprināta projekta un nojaukt vecos šķūņišus. Tikai pēc šādu pārkārtojumu izdarīšanas būvju nodaļa atļāva Kutņīkam turpināt tirgošanos savā noliktavā. Vēlāk šo pārkārtojumu izdarīšanas termiņš Kutņīkam tika pagarināts līdz 1935. g. 1. jūlijam. Šos pārkārtojumus Kutņīks nav izdarījis. Apgabaltiesa sodījusi Kutņīku pēc Sodū lik. 156. p. 1. d. un nospriedusi bez tam: uz Sodū lik. 36. p. 1. d. pamata slēgt Icīkam Kutņīkam piederošo koku materiālu noliktavu Rīgā, Gogoļa ielā № 2 (gr. 4. № 6.) līdz Rīgas pilsētas būvju nodaļas 1933. gada 12. janvāra lēmumā paredzēto noteikumu izpildīšanai. Šo spriedumu apstiprinājusi Tiesu palāta, atrodot, ka ar savu rīcību tiesājamais Kutņīks pārkāpis Rīgas pilsētas domes 1923. gada saistošos noteikumus par koku, malkas un korķu mizu noliktavām. Šo noteikumu § 1. nosaka, ka visāda veida koku, malkas un korķu mizu noliktavas var ierikot Rīgas pilsētas robežās tikai ar sevišķu atļāuju un pēc sekojošiem noteikumiem. Līdz šim pastāvošās noliktavas vajadzības gadījumā jāpārkārto termiņos, kurus nosaka pilsētas valde katrā atsevišķā gadījumā.

Jau pastāvošo koku, malkas un korķu mizu noliktavu pārkārtošanai par pamatu jāņem šie paši 1923. gada saistošie noteikumi, un pilsētas valdes attiecīgiem rīkojumiem katrā konkrētā gadījumā jābūt pamatojamiem uz šiem saistošiem noteikumiem. To § 15. nosaka, ka lielāki korķu mizu krājumi jāuzglabā šķūņos ar cieta materiāla jumtiem. Kā redzams no sprieduma, pil-